

Briselē, 13.5.2016.
COM(2016) 248 final

2016/0130 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2016) 152 final}

{SWD(2016) 153 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir uzlabot darba ņēmēju veselības aizsardzību, samazinot kancerogēnu ķīmikāliju iedarbību darbavietā, palielināt ES tiesību aktu efektivitāti šajā jomā un nodrošināt lielāku skaidrību un vienlīdzīgākus konkurences apstākļus ekonomikas dalībniekiem. Tas ietilpst prioritārajās darbībās, kuras noteiktas Komisijas 2016. gada darba programmā. Ar šo iniciatīvu Komisija īsteno apņemšanos darba ņēmēju aizsardzības jomā uzlabot ES satvara lietderību un efektivitāti. Tā ir iecerējusi turpināt šo svarīgo darbu un veikt plašākus ietekmes novērtējumus, lai ierosinātu vēl citu kancerogēnu robežvērtības.

Arodslimību radītā pašreizējā un turpmākā sloga aplēses liecina, ka vēzis kā arodslimība rada un arī nākotnē radīs problēmas, jo darba ņēmēji tiek pakļauti kancerogēnu iedarbībai. Vēzis ir galvenais ar darbu saistītu nāves gadījumu cēlonis ES. Katru gadu 53 % ar arodu saistītu nāves gadījumu tiek attiecināti uz vēzi, salīdzinot ar 28 %, ko attiecina uz asinsrites sistēmas slimībām, un 6 %, kurus attiecina uz elpošanas ceļu slimībām¹.

Komisija ierosina pārskatīt vai ieviest 13 ķīmikāliju ekspozīcijas robežvērtības. Saskaņā ar ietekmes novērtējumu ir aplēsts, ka tas līdz 2069. gadam izglābs aptuveni 100 000 dzīvību. Ir ierosināts robežvērtības ieviest Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (turpmāk — direktīva)². Saskaņā ar direktīvas 16. pantu Padome, pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, nosaka robežvērtības visiem kancerogēniem vai mutagēniem, attiecībā uz kuriem tas iespējams.

Direktīvas noteikumi attiecas uz jebkuru ķīmikāliju, kura saskaņā ar klasificēšanas kritērijiem atbilst 1.A vai 1.B kategorijas kancerogēnam, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1272/2008 (turpmāk — CLP regula)³ I pielikumā. Minētajā regulā ir uzskaitītas „harmonizētas” jeb „saskaņotas” (obligātas) kategorijas 1017 ķīmikālijām, klasificējot tās par 1. kategorijas kancerogēniem („zināmi vai iespējami kancerogēni”) saskaņā ar epidemioloģiskiem datiem un/vai datiem no pētījumiem ar dzīvniekiem⁴. Kādā citā nozīmīgā klasificēšanas procesā, ko veic Starptautiskā Vēža izpētes aģentūra, ir noteiktas aptuveni 500 ķīmikālijas, kas ir kancerogēnas cilvēkiem (1. grupa; 118 vielas), visticamāk, kancerogēnas cilvēkiem (2.A grupa; 75) vai iespējami kancerogēnas cilvēkiem (2.B grupa; 288)⁵.

¹ Eiropas aprēķini par negadījumiem un saslimšanu saistībā ar darbu, [Work-related Illnesses Identification, Causal Factors and Prevention Safe Work — Healthy Work — For Life](#), J. Takala, Darba aizsardzības institūts, Singapūra, prezentācija ES prezidentūras konferencē, Atēnas, 2014. gada jūnijs.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (kodificētā redakcija) (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

⁴ Saskaņā ar minēto regulu 1017 ķīmikālijām (un to grupām) ir piešķirta obligāta „saskaņota kategorija”, klasificējot tās par „1. kategorijas” kancerogēniem un marķējumā norādot bīstamības paziņojumu „var izraisīt vēzi”.

⁵ [Monographs on the evaluation of carcinogenic risk to humans](#), Starptautiskā Vēža izpētes aģentūra, Pasaules Veselības organizācija (PVO).

Tāpat direktīvas noteikumi attiecas uz jebkuru direktīvas I pielikumā minēto vielu, maisījumu vai procesu, kā arī uz jebkuru vielu vai maisījumu, kas izdalās kādā no procesiem, kuri uzskaitīti minētajā pielikumā. Direktīvas I pielikumā pašlaik ir ietverts noteiktu procesu un procesa rezultātā radušos vielu saraksts ar mērķi darba ņēmējiem, darba devējiem un piemērotājiem skaidri norādīt, vai konkrētā ķīmikālija vai process ietilpst direktīvas darbības jomā, ja šī ķīmikālija vai process nav klasificēts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008. Pašlaik I pielikumā ir pieci ieraksti.

Direktīvā ir noteiktas vairākas vispārējas minimālās prasības, kas ļauj samazināt vai novērst visu tās darbības jomā ietilpstošo kancerogēnu un mutagēnu iedarbību. Darba devējiem ir jānosaka un jānovērtē darba ņēmēju riski, kas saistīti ar konkrētu kancerogēnu (un mutagēnu) iedarbību, un jānovērš šāda iedarbība, ja riski pastāv. Ja tas ir tehniski iespējams, process vai ķīmikālija ir jāaizstāj ar nebīstamu vai mazāk bīstamu procesu vai ķīmikāliju. Ja aizstāšana nav tehniski iespējama, ķīmiskie kancerogēni ir tehnisko iespēju robežās jāražo un jāizmanto noslēgtā sistēmā, lai novērstu iedarbību. Ja tas nav tehniski iespējams, iedarbība uz darba ņēmējiem ir jāsamazina līdz zemākajam tehniski iespējamam līmenim. Šādu samazinājuma pienākumu paredz direktīvas 5. panta 2. un 3. punkts.

Papildus šīm vispārējām minimālajām prasībām direktīvā ir skaidri norādīts, ka darba ņēmēju aizsardzības mehānisma neatņemama daļa ir arodekspozīcijas robežvērtību noteikšana konkrētu kancerogēnu un mutagēnu iedarbībai ieelpošanas rezultātā⁶. Šīs vērtības ir vēl jānosaka ķīmikālijām, kurām tādas nav noteiktas, un jāpārskata gadījumos, kad tas ir iespējams, ņemot vērā jaunākos zinātniskos datus⁷. Konkrētas iedarbības robežvērtības konkrētām ķīmikālijām ir noteiktas direktīvas III pielikumā. Pašlaik III pielikumā ir trīs ieraksti.

Saskaņā ar direktīvu noteiktās arodekspozīcijas robežvērtības būtu attiecīgā gadījumā jāpārskata, lai ņemtu vērā jaunus zinātniskos datus, uzlabojumus mērījumu veikšanas paņēmienos, riska pārvaldības pasākumus un citus būtiskus faktoros.

Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto, ir ierosināts īstenot trīs konkrētus pasākumus.

a. Direktīvas I pielikumā ietvert darbu, kas saistīts ar darba procesa rezultātā radušos ieelpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu iedarbību, un III pielikumā noteikt atbilstīgu robežvērtību.

Starptautiskā Vēža izpētes aģentūra, balstoties uz jaunākajiem zinātniskajiem pierādījumiem, monogrāfijā 100C⁸ ir norādījusi, ka kristāliskais silīcija dioksīds kvarca vai kristobalīta putekļu formā ir cilvēkiem kancerogēns (1. grupa). Zinātniskā komiteja jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā (SCOEL) ir novērtējusi kristāliskā silīcija dioksīda (ieelpojamo putekļu) ietekmi uz darba ņēmēju veselību darbā. Šajā iniciatīvā ierosinātā robežvērtība iekļaušanai III pielikumā, kuru atbalsta arī Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēja komiteja (ACSH), atspoguļo sociālekonomiskās iespējamības faktoros, vienlaikus saglabājot mērķi nodrošināt darba ņēmēju veselības aizsardzību.

Attiecībā uz tirgū laisto kristālisko silīcija dioksīdu piemēro klasificēšanas pienākumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008, savukārt darba precēsā radušos kristālisko silīcija dioksīdu tirgū nelaiž, tādēļ tas netiek klasificēts saskaņā ar minēto regulu. Tomēr direktīvā ir paredzēti noteikumi tādu vielu vai maisījumu ietveršanai I pielikumā, kas izdalās kādā no procesiem, kuri uzskaitīti minētajā pielikumā, un kas, lai gan uz tiem neattiecas klasificēšanas

⁶ Direktīvas 1. panta 1. punkts un 13. apsvērums.

⁷ Direktīvas 13. apsvērums.

⁸ IARC (2012. gads) <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>.

pienākums saskaņā ar minēto regulu, atbilst kritērijiem, lai tiktu klasificēti par kancerogēniem. Ieelpojamie kristāliskā silīcija dioksīda putekļi ietilpst šajā kategorijā.

b. III pielikumā noteikt robežvērtības 10 citiem kancerogēniem.

Pieejamie zinātniskie pierādījumi apstiprina nepieciešamību papildināt III pielikumu ar robežvērtībām 10 citiem kancerogēniem. *SCOEL* iesniedza ieteikumus par visām šīm ķīmikālijām, izņemot divas (*o*-toluidīnu un 2-nitropropānu). Attiecībā uz šīm ķīmikālijām Komisija galvenokārt izmantoja publiski pieejamo zinātnisko informāciju, tostarp to valstu zinātnisko komiteju slēdzienus, kuras nosaka arodekspozīcijas robežvērtības. Par visiem šā priekšlikuma aspektiem notika apspriešanās ar *ACSH* saskaņā ar Padomes 2003. gada 22. jūlija lēmuma⁹ 2. panta 2. punkta f) apakšpunktu. Papildus *ACSH* ieteikumiem par ierosinātajām vērtībām ir ņemti vērā arī sociālekonomiskās iespējamības faktori.

c. Pārskatīt cietkoksnes putekļiem un vinilhlorīda monomēram patlaban noteiktās robežvērtības, ņemot vērā pieejamos zinātniskos datus.

Attiecībā uz divām no trim direktīvas III pielikumā noteiktajām robežvērtībām, proti, uz darbu, kas saistīts ar cietkoksnes putekļu un vinilhlorīda monomēra iedarbību, *SCOEL* (attiecīgi 2003. un 2004. gadā) pieņēma pārskatītus ieteikumus. Šajos ieteikumos norādīta nepieciešamība apsvērt iespēju pārskatīt cietkoksnes putekļiem un vinilhlorīda monomēram patlaban noteiktās robežvērtības, kuru aprēķinātās vērtības ir pārāk augstas, lai pienācīgi aizsargātu darba ņēmējus. Tādēļ ir lietderīgi pārskatīt cietkoksnes putekļu un vinilhlorīda monomēra pašreizējās robežvērtības, ņemot vērā jaunākos zinātniskos datus.

• **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Kā norādīts Komisijas neseno pieņemtajā paziņojumā par ES stratēģisko satvaru par drošību un veselības aizsardzību darbā no 2014. līdz 2020. gadam (stratēģija attiecībā uz arodveselību un drošību darbā)¹⁰, drošas un veselīgas darba vides nodrošināšana vairāk nekā 217 miljoniem darba ņēmēju ES ir Komisijas stratēģiskais mērķis. Viens no galvenajiem stratēģijā noteiktajiem problēmuzdevumiem ir ar darbu saistītu slimību profilakses uzlabošana, risinot esošo, jauno un potenciālo risku.

Šī iniciatīva ir daļa no Komisijas prioritārās rīcības, lai izveidotu dziļāku un taisnīgāku vienoto tirgu, it sevišķi tā sociālo dimensiju. Tas atbilst Komisijas darbam pie taisnīga un patiesa visas Eiropas mēroga darba tirgus izveides, kurš darba ņēmējiem nodrošinātu pienācīgu aizsardzību un ilgtspējīgas darbvietas¹¹. Šis darbs ietver arodveselības un drošības darbā aizsardzību, sociālo aizsardzību un ar darba līgumiem saistītās tiesības.

Pamatsdirektīva 89/391/EEK¹² par drošību un veselības aizsardzību darbā un Direktīva 98/24/EK¹³ par riskiem, kas saistīti ar ķīmikāliju izmantošanu darbā, ir

⁹ Padomes 2003. gada 22. jūlija Lēmums par Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevējas komitejas izveidošanu (OV C 218, 13.9.2003., 0001.–0004. lpp.).

¹⁰ COM (2014) 332 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0332&from=EN>.

¹¹ Komisijas priekšsēdētāja Ž. K. Junkera runa par stāvokli Savienībā Eiropas Parlamentā 2015. gada 9. septembrī.

¹² Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp).

¹³ Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīva 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (četrpadsmitā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.).

piemērojamas kā vispārēji tiesību akti, neskarot stingrākus un/vai konkrētākus direktīvā paredzētos noteikumus.

Sociālie partneri, kas pārstāvēja 18 Eiropas rūpniecības nozares, 2006. gadā parakstīja Eiropas daudznozaru sociālā dialoga Nolīgumu par darba ņēmēju veselības aizsardzību, pareizi strādājot ar kristālisko silīcija oksīdu un to saturošiem izstrādājumiem un tos pareizi izmantojot (*NEPSi*). Tas ir autonomas nolīgums, kas noslēgts saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 155. panta 1. punktu un ko sociālie partneri īsteno saskaņā ar LESD 155. panta 2. punktu¹⁴. Nolīgums papildina šo priekšlikumu, jo sniedz norādījumus darba devējiem par iedarbības samazināšanu un veicina preventīvu pasākumu ieviešanu. Tomēr, tā kā tas nav iestrādāts ES tiesību aktos un neattiecas uz būvniecības nozari, kurā darba ņēmēji ir pakļauti būtiskākajai iedarbībai, nolīgums nevar aizstāt direktīvā noteiktās, saistošās iedarbības robežvērtības.

• **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Kā paredz Komisijas priekšsēdētāja Ž. K. Junkera politikas pamatnostādņēs noteiktais Eiropas sociālais AAA novērtējums, politikas pamatprincips ir darba apstākļu uzlabošana un nepieļaušana, ka darba ņēmēji cieš nopietnos negadījumos vai no arodslimībām, kā arī darba ņēmēju veselības sekmēšana visa darba mūža gaitā. Tam ir arī pozitīva ietekme uz produktivitāti un konkurētspēju, turklāt tas ir ļoti svarīgi, lai sekmētu ilgāku darba mūžu saskaņā ar stratēģijas „Eiropa 2020” gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei mērķiem¹⁵.

No 13 šajā priekšlikumā aplūkotajām ķīmikālijām apzināto „vielu, kas rada ļoti lielas bažas” (*SVHC*) kandidātu sarakstam, kurš izveidots saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*)¹⁶, 59. panta 1. punktu, ir pievienotas trīs no tām: hidrazīns, *o*-toluidīns un ugunsizturīgas keramikas šķiedras. Turklāt Eiropas Ķīmikāliju aģentūra ir ieteikusi ugunsizturīgas keramikas šķiedras iekļaut *REACH* XIV pielikumā. Konkrēti hroma (VI) savienojumi ir noteikti kā *SVHC*, iekļauti kandidātu sarakstā un pēc aģentūras ieteikuma – arī *REACH* XIV pielikumā.

Direktīva un *REACH* regula juridiski viena otru papildina. Pamatdirektīva 89/391/EEK, kas ir piemērojama direktīvas darbības jomā kā vispārīgs tiesību akts, paredz, ka tā ir piemērojama, neskarot pašreizējos vai turpmākos valstu un ES noteikumus, kas ir vēl labvēlīgāki darba ņēmēju veselības aizsardzībai un drošībai darbā. Savukārt *REACH* ir noteikts, ka tā ir piemērojama, neskarot darba ņēmēju aizsardzības tiesību aktus, tostarp direktīvu.

Saistībā ar direktīvas un *REACH* papildinošo darbību ir pamatoti direktīvā ierosināt robežvērtības, jo:

- cietkoksnes putekļi un ieelpojams kristāliskais silīcija dioksīds, kas darbavietā radušies procesa rezultātā, neietilpst *REACH* darbības jomā;
- robežvērtības ir svarīga daļa no direktīvas un plašākas pieejas ķīmisko risku pārvaldībai saistībā ar arodveselību un drošību darbā; savukārt *REACH* nav paredzēta arodekspozīcijas robežvērtību noteikšanai;

¹⁴ Patlaban Komisija gatavojas pabeigt ziņojumu par *NEPSi* novērtējumu.

¹⁵ COM(2010) 2020; COM(2014) 130 final.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 396. 30.12.2006., 1. lpp.) (ar grozījumiem).

- direktīva attiecas uz jebkādu ķīmikālijas lietojumu darbavietā visā ķīmikālijas aprites ciklā un uz darba ņēmēju pakļaušanu tādu kancerogēnu ķīmikāliju iedarbībai, kas izdalās *jebkuras darbības* rezultātā neatkarīgi no tā, vai ar nolūku vai bez tā un vai šī ķīmikālija ir vai nav pieejama tirgū;
- saskaņā ar *REACH* atbildība par riska novērtējumu jāuzņemas piegādes ķēdei un tas ir atkarīgs no „ķīmikālijas specifikas”. Riska novērtējums, ko darba devēji veic saskaņā ar Direktīvu 2004/37/EK, ir saistīts ar darbavietu un konkrēto procesu, turklāt tajā būtu jāņem vērā visu šajā darbavietā esošo kancerogēnu kopējā iedarbība uz darba ņēmējiem. Attiecībā uz kancerogēnu iedarbības novēršanu direktīva nodrošina holistisku pieeju riskiem darbavietā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka Eiropas Parlaments un Padome drīkst „[LESD 153. panta] 1. punkta a) līdz i) apakšpunktā minētajās jomās ar direktīvām noteikt minimālās prasības, kas pakāpeniski jāievieš, ievērojot nosacījumus un tehniskos noteikumus katrā dalībvalstī. Ar šādām direktīvām vairās uzlikt tādas administratīvus, finansiālus un juridiskus ierobežojumus, kas traucētu veidoties un attīstīties mazajiem un vidējiem uzņēmumiem”. LESD 153. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka Savienība atbalsta un papildina dalībvalstu darbību šādā jomā: „uzlabojumi, jo īpaši darba vidē, lai aizsargātu darba ņēmēju veselību un drošību”.

Direktīvu 2004/37/EK pieņēma, pamatojoties uz LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu, lai uzlabotu darba ņēmēju veselību un drošību. Tādēļ Direktīvas 2004/37/EK 16. pantā ir paredzēts saskaņā ar LESD 153. panta 2. punktā noteikto procedūru pieņemt robežvērtības attiecībā uz visiem tiem kancerogēniem vai mutagēniem, kam tas ir iespējams.

Šā priekšlikuma mērķis ir nostiprināt darba ņēmēju veselības aizsardzības līmeni saskaņā ar LESD 153. panta 1. punkta a) apakšpunktu, Direktīvas 2004/37/EK I pielikumā ietverot darbu, kas saistīts ar darba procesā radušos ieelpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu (ieelpojamā frakcija) iedarbību. Tas tiek panākts ar papildu minimālajām prasībām attiecībā uz darba ņēmēju veselības aizsardzību, direktīvas III pielikumā paredzot robežvērtības, un ar pašreizējo III pielikuma robežvērtību pārskatīšanu diviem kancerogēniem, ņemot vērā jaunākos zinātniskos datus. Tādēļ LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir atbilstīgs juridiskais pamats Komisijas priekšlikumam.

Ievērojot LESD 153. panta 2. punktu, it sevišķi darba vides uzlabošana darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzības nolūkos ir sociālās politikas aspekts, kas ietilpst gan ES, gan dalībvalstu kompetences jomā.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Tā kā riski darba ņēmēju veselībai un drošībai visā ES ir lielā mērā līdzīgi, tai noteikti jāatbalsta dalībvalstis šo risku risināšanā.

Sagatavošanās darba gaitā iegūtie dati parāda, ka starp dalībvalstīm pastāv lielas atšķirības attiecībā uz robežvērtību noteikšanu šajā priekšlikumā ietvertajiem kancerogēniem¹⁷. Dažas dalībvalstis ir jau noteikušas saistošas robežvērtības, kas ir vienādas ar vai zemākas par *ACSH*

¹⁷ Skat. ietekmes novērtējuma 6. pielikuma 1. tabulu.

ieteikto vērtību. Tas parāda, ka ir iespējama vienpusēja valsts līmeņa rīcība attiecībā uz robežvērtības noteikšanu šīm ķīmiskālīgām. Tomēr ir arī daudzi gadījumi, kad dalībvalstīs nav noteiktas robežvērtības vai ir robežvērtības, kas nodrošina mazāku darba ņēmēju veselības aizsardzību nekā šajā priekšlikumā ierosinātā vērtība¹⁸. Turklāt gadījumos, kad valsts robežvērtības ir noteiktas, tās stipri atšķiras, novedot pie atšķirīgiem aizsardzības līmeņiem¹⁹. Dažas no šīm robežvērtībām ir ievērojami augstākas nekā ieteikts zinātniskajos pierādījumos.

Šādu nosacījumu gadījumā ar dalībvalstu veiktajiem pasākumiem vien nav iespējams visiem ES darba ņēmējiem visās dalībvalstīs nodrošināt minimālos standartus darba ņēmēju veselības aizsardzībai pret riskiem, kas izriet no šo kancerogēnu iedarbības. Analizējot ietekmi, ko radītu robežvērtības noteikšana katram aplūkotajam kancerogēnam, tika ņemts vērā to darba ņēmēju īpatsvars, kas ir potenciāli pakļauti iedarbībai un kam nav nodrošināta šāda tiesiskā aizsardzība. Šajā saistībā tika veikta subsidiaritātes un proporcionalitātes pārbaude attiecībā uz katru konkrēto ķīmiskālīgu, un šī pārbaude parādīja, ka gadījumos, kad bija pieejami attiecīgie dati, ierosināto robežvērtību ieviešana uzlabotu tiesisko aizsardzību aptuveni 33–98 % iedarbībai pakļauto darba ņēmēju²⁰.

No tā izriet, ka, lai sasniegtu šā priekšlikuma mērķus, ir vajadzīga ES līmeņa rīcība, un tas atbilst Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktam.

Neesošas vai pārmēru augstas robežvērtības, iespējams, arī motivē uzņēmumus savas ražotnes pārvietot uz dalībvalstīm ar zemākiem standartiem, tādējādi izkropļojot ražošanas izmaksas. Visos gadījumos atšķirības darba standartos ietekmē konkurētspēju, jo dalībniekiem rada atšķirīgas izmaksas. Šo vienotā tirgus kropļojumu var mazināt ar vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, nosakot skaidrus un konkrētus minimālos standartus darba ņēmēju aizsardzībai dalībvalstīs.

Turklāt šis priekšlikums veicinās lielāku elastību attiecībā uz pārrobežu nodarbinātību, jo darba ņēmēji būs pārliecināti, ka viņiem tiks nodrošināti viņu veselības aizsardzības minimālie standarti un līmenis visās dalībvalstīs.

Direktīvu var grozīt tikai un vienīgi ES līmenī un pēc divu posmu apspriešanās ar sociālajiem partneriem (darba devēji un darba ņēmēji) saskaņā ar LESD 154. pantu.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ir solis noteikto mērķu sasniegšanas virzienā, proti, lai uzlabotu darba ņēmēju dzīves un darba apstākļus, grozot direktīvu.

Pēc garām un intensīvām diskusijām ar visām ieinteresētajām personām (pārstāvjiem no darbinieku asociācijām, pārstāvjiem no darba devēju asociācijām un pārstāvjiem no valdībām) ierosinātajās vērtībās ir ņemti vērā sociālekonomiskās iespējamības faktori.

Šis priekšlikums paredz dalībvalstīm iespēju saglabāt vai noteikt labvēlīgākus standartus darba ņēmējiem un elastīgumu, lai ņemtu vērā konkrētās valsts situācijas specifiku. Saskaņā ar LESD 153. panta 4. punktu šajā priekšlikumā paredzētie noteikumi nevienai dalībvalstij neliedz atstāt spēkā vai ieviest stingrākus ar Līgumiem saderīgus aizsargpasākumus,

¹⁸ Skat. ietekmes novērtējuma 6. pielikuma 2. tabulu.

¹⁹ Piemēram, 1,3 butadiēna vērtības ir diapazonā no 4,5 līdz 100 mg/m³. Etilēna oksīda vērtības ir diapazonā no 0,84 līdz 90 mg/m³.

²⁰ Skat. ietekmes novērtējuma 6. pielikuma 4. tabulu.

piemēram, nosakot zemākas robežvērtības. Saskaņā ar LESD 153. panta 3. punktu dalībvalstīm ir iespēja darba devējiem un darba ņēmējiem pēc to kopīga lūguma uzticēt to direktīvu īstenošanu, kas pieņemtas atbilstīgi LESD 153. panta 2. punktam, tādējādi ņemot vērā valstī iedibinātos pasākumus šīs jomas reglamentēšanai.

No tā izriet, ka saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktā, šis priekšlikums paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai.

- **Instrumenta izvēle**

LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka minimālās prasības darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzības jomā var pieņemt „ar direktīvām”.

3. EX-POST NOVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Spēkā esošo tiesību aktu *ex-post* novērtējumi/ atbilstības pārbaudes**

Nesen ir pabeigts neatkarīgs direktīvas *ex-post* novērtējums (saistībā ar vispārējo arodiveselības un drošības darbā *acquis*). Izņemot *REACH* regulas un direktīvas mijiedarbību, šajā novērtējumā noteiktie svarīgākie jautājumi nav priekšlikuma darbības jomā, jo priekšlikums attiecas tieši uz direktīvas pielikumu tehniskiem grozījumiem, nevis plašākiem politikas jautājumiem par tās darbību vai būtiskumu.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Divu posmu apspriešanās ar Eiropas sociālajiem partneriem saskaņā ar LESD 154. pantu

Attiecībā uz šo sociālās politikas jomas tiesību akta priekšlikumu Komisija īstenoja divu posmu apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem saskaņā ar LESD 154. pantu.

Apspriešanās pirmais posms par darba ņēmēju aizsardzību pret riskiem, kas saistīti ar kancerogēnu, mutagēnu un reproduktīvajai sistēmai toksisku ķīmikāliju iedarbību darbavietā tika uzsākts 2004. gada 6. aprīlī.

Saskaņā ar LESD 154. panta 2. punktu sociālajiem partneriem lūdza paust viedokli par ES rīcības iespējamo virzienu šajā jomā. Šis pirmais posms apstiprināja, ka, lai ieviestu labākus standartus visā ES un lai risinātu situācijas, kad darba ņēmēji ir pakļauti iedarbībai, ir jārīkojas ES līmenī. Visi Eiropas sociālie partneri, kas piedalījās apspriešanās²¹, uzsvēra, ka, viņuprāt, ir svarīgi aizsargāt darba ņēmējus pret veselības riskiem šajā jomā.

Tomēr, lai gan visi respondenti atzina spēkā esošo tiesību aktu būtiskumu, atšķīrās viņu viedokļi par turpmākās rīcības stratēģiju un virzienu, kā arī to, kādi faktori būtu jāņem vērā²².

²¹ Eiropas Darba devēju un rūpnieku konfederāciju apvienība (*UNICE*), Eiropas Darba devēju un sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu centrs (*CEEP*), Eiropas Amatiņiecības, mazo un vidējo uzņēmumu asociācija (*UEAPME*), Eiropas Arodbiedrību konfederācija (*ETUC*), Eiropas Vadošā personāla konfederācija (*CEC*), Eiropas Kopienas mēbeļu apvilcēju un ādmiņu valstu asociāciju konfederācija (*COTANCE*), Eiropas Viesnīcu, restorānu un kafējnīcu Eiropā tirdzniecības asociācija (*HOTREC*), Eiropas arodbiedrību federācija pārtikas, lauksaimniecības un tūrisma nozarēs (*EFFAT*), *Union Network International* — Eiropas matu un skaistumkopšanas speciālisti (*UNI-Europa Hair&Beauty*).

²² *CISNET EMPL* 8676, 15.6.2006.

Apspriešanās otrais posms par priekšlikuma saturu tika uzsākts 2007. gada 16. aprīlī saskaņā ar LESD 154. panta 3. punktu.

Apspriešanās tika aplūkoti šādi konkrēti jautājumi:

- reproduktīvajai sistēmai toksisku ķīmikāliju (1.A un 1.B kategorija) ietveršana Direktīvas 2004/37/EK darbības jomā;
- Direktīvas 2004/37/EK III pielikumā noteikto ķīmikāliju robežvērtību atjaunināšana;
- papildu ķīmikāliju robežvērtību ietveršana Direktīvas 2004/37/EK III pielikumā;
- kritēriju ieviešana kancerogēnu un mutagēnu robežvērtību noteikšanai;
- uzmanības koncentrēšana uz apmācības un informācijas prasībām.

Komisija saņēma atbildes no septiņām Eiropas sociālo partneru organizācijām²³. Savās atbildēs šīs organizācijas atkārtoti apstiprināja savu pieeju kancerogēnu un mutagēnu radīto arodrisku novēršanai darbavietā, kā izklāstīts viņu atbildēs uz apspriešanās pirmo posmu.

Turpmāk sniegts apkopoto atbilžu kopsavilkums.

- **Nebija nekādu būtisku viedokļu atšķirību** attiecībā uz to, kādas metodikas būtu jāizmanto un kādi kritēriji būtu jānosaka, lai iegūtu robežvērtības. Kritēriju ieviešana robežvērtību noteikšanai kopumā tika atbalstīta. Tomēr kritērijiem būtu jāietver sociālekonomiskās ietekmes novērtējumi un saistībā ar tiem jāņem vērā iespējamības faktori. Sociālie partneri norādīja, ka *ACSH* vajadzētu būt lielā mērā iesaistītai robežvērtību noteikšanā.
- **Kopumā sakrita viedoklis** par to, ka ir efektīvi jāīsteno apmācības un informācijas prasības, ko uzskata par novēršanas politikas svarīgāko aspektu.
- **Saistošās robežvērtības būtu jāpārskata**, ņemot vērā *REACH* īstenošanu un attiecības un mijiedarbību starp robežvērtībām un *DNEL* (izzinātajiem beziedarbības līmeņiem), kas saskaņā ar *REACH* iegūti attiecībā uz bīstamām ķīmiskām vielām.

Lai gan oficiālais apspriešanās process ar sociālajiem partneriem beidzās 2007. gadā, turpmāk aprakstītā *ACSH* apspriešanās, kurā kopā ar dalībvalstu pārstāvjiem piedalījās arī sociālie partneri, nodrošināja, ka šie partneri tiek pienācīgi informēti par robežvērtību variantiem un ka var aktīvi piedalīties izraudzīto variantu noteikšanā.

Sagatavošanās procesa beigās Komisija 2016. gada 21. aprīlī sarīkoja tikšanos ar sociālajiem partneriem, lai viņus iepazīstinātu ar direktīvas projekta plānoto darbības jomu un pieeju. Tā pamatā tika izmantota divu posmu apspriešanās un detalizētas diskusijas, kuras bija notikušas saistībā ar *ACSH* darbu un kurās bija aplūkotas konkrētas vielas un robežvērtības, ko paredzēts iekļaut direktīvas pielikumos.

²³ Četras no darba devēju organizācijām (Eiropas Biznesa konfederācija, *Eurocommerce*, Eiropas Amatniecības, mazo un vidējo uzņēmumu asociācija (*UEAPME*) un ES cementa rūpniecība), divas no darba ņēmēju organizācijām (Eiropas Arodbiedrību konfederācija (*ETUC*) un Eiropas Būvniecības un kokapstrādes darbinieku federācija (*EFBWW*)) un vienu no neatkarīgas organizācijas (Lielbritānijas Darba higiēnas savienība (*BOHS*)).

ACSH apspriešanās ar trīspusējās darba grupas „Ķīmiskas vielas darbavietā” (ĶVD) starpniecību

Pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem Komisija 2008. gada aprīļa sanāksmes laikā informēja ĶVD locekļus par nodomu ierosināt direktīvas pārskatīšanu. Savukārt 2011. gada martā notika padziļinātas diskusijas par rezultātiem, kas iegūti Komisijas pasūtītajā pētījumā (turpmāk — *IOM* pētījums²⁴), balstoties uz ziņojumu projektiem par atsevišķām ķīmikālijām. Par atsevišķām ķīmikālijām tika diskutēts dažādās ĶVD sanāksmēs 2011.²⁵, 2012.²⁶ un 2013. gadā²⁷, kā rezultātā *ACSH* plenārsēdē 2012.²⁸ un 2013. gadā²⁹ tika pieņemts viens atzinums un divi papildatzinumi³⁰.

Apspriešanas procesa rezultātos atbalsts tika pausts šādai rīcībai³¹:

- ietvert ierobežotu skaitu procesa rezultātā radušos vielu direktīvas darbības jomā, iekļaujot tās I pielikumā;
- pārskatīt III pielikumā noteiktās robežvērtības, ņemot vērā jaunākos zinātniskos datus, un iekļaut tajā papildu robežvērtības ierobežotam skaitam vielu, ja to pamato pieejamā informācija, tostarp zinātniskie un tehniskie dati.

Šajā priekšlikumā ir ietvertas *ACSH* apstiprinātās robežvērtības.

Sanāksmes ar rūpniecības un darba ņēmēju pārstāvjiem

No 2013. līdz 2015. gadam notika vairākas Komisijas dienestu un rūpniecības un attiecīgo darba ņēmēju pārstāvju sanāksmes, kurās tika aplūkotas konkrētas ķīmikālijas, uz ko attiecas iniciatīva³². Rūpniecības nozares pieprasīto sanāksmju galvenais mērķis bija iegūt informāciju

²⁴ *IOM* pētniecības projekts P937/99, 2011. gada maijs „ES direktīvas par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā iespējamo grozījumu veselības, sociālekonomiskie un vides aspekti”.

²⁵ ĶVD 2011. gada 23. marta sanāksme; ĶVD 2011. gada 15. jūnija sanāksme; ĶVD 2011. gada 26. oktobra sanāksme.

²⁶ ĶVD 2012. gada 21. marta sanāksme; ĶVD 2012. gada 6. jūnija sanāksme; ĶVD 2012. gada 21. novembra sanāksme.

²⁷ ĶVD 2013. gada 6. marta sanāksme; ĶVD 2013. gada 19. jūnija sanāksme; ĶVD 2013. gada 2. oktobra sanāksme.

²⁸ Atzinums par pieeju un saturu Komisijas plānotajā priekšlikumā par Direktīvas 2004/37/EK par kancerogēniem un mutagēniem darbavietā grozījumiem. Pieņemts 2012. gada 5. decembrī (dokuments Nr. 2011/12).

²⁹ Papildatzinums par pieeju un saturu Komisijas plānotajā priekšlikumā par Direktīvas 2004/37/EK par kancerogēniem un mutagēniem darbavietā grozījumiem. Pieņemts 2013. gada 30. maijā (dokuments Nr. 727/13).

³⁰ Papildatzinums Nr. 2 par pieeju un saturu Komisijas plānotajā priekšlikumā par Direktīvas 2004/37/EK par kancerogēniem un mutagēniem darbavietā grozījumiem. Pieņemts 2013. gada 28. novembrī (dokuments Nr. 2016/13).

³¹ Trīs pieņemtie *ACSH* atzinumi vajadzības gadījumā ietver konkrētus interešu grupu (sociālo partneru un dalībvalstu) komentārus, kas plaši atspoguļo katras grupas atbalstītos svarīgākos jautājumus darba grupas „Ķīmiskas vielas darbavietā” (ĶVD) diskusijās. Daudzos gadījumos, kad visām trim interešu grupām bija vienots viedoklis, konkrētu komentāru nav. Tādējādi *ACSH* galīgie atzinumi būtu jāuzskata par pārstāvēto ieinteresēto personu grupu viedokļu atspoguļojumu.

³² Divpusējās diskusijās par konkrētām ķīmikālijām, uz ko attiecas iniciatīva, līdz ar Komisijas dienestiem cita starpā piedalījās arī šādas organizācijas: *NEPSi* (Eiropas Silīcija dioksīda tīkls, ko izveidojušas darba ņēmēju un darba devēju Eiropas nozaru asociācijas); *Euromines* un *IMA* (Minerālo pildvielu asociācija) par silīcija

par tiesību aktu grozījumu ieviešanas procesu vispār un par Komisijas nodomu attiecībā uz konkrētu ķīmikāliju, piemēram, ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda, cietkoksnes putekļu vai ugunsizturīgu keramikas šķiedru, ierosināto vērtību.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Direktīvā pārskatot vai nosakot jaunas robežvērtības, tiek ievērota konkrēta procedūra. Tā saistīta ar zinātnisko ieteikumu pieprasīšanu galvenokārt no *SCOEL* un apspriešanos ar *ACSH*. Komisija var arī atsaukties uz zinātnisko informāciju, kas iegūta citviet, ja vien dati ir pienācīgi pamatoti un publiski pieejami (piemēram, Starptautiskās Vēža izpētes aģentūras monogrāfijas vai zinātnisko komiteju slēdzieni, kuros noteiktas nacionālās robežvērtības).

SCOEL tika izveidota ar Komisijas Lēmumu 2014/113/ES³³, lai novērtētu ķīmikāliju ietekmi uz darba ņēmēju veselību darbā. *SCOEL* darbs tieši atbalsta ES reglamentējošo darbību attiecībā uz arodveselību un drošību darbā. Šī komiteja apkopo ļoti kvalitatīvas, salīdzināmas analītiskās zināšanas un nodrošina, ka Komisijas priekšlikumi, lēmumi un politika darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzības jomā balstās uz pamatotiem zinātniskiem pierādījumiem. *SCOEL* palīdz Komisijai jo īpaši novērtēt jaunākos pieejamos zinātniskos datus un ierosināt arodekspozīcijas robežvērtības, ko darba ņēmēju aizsardzībai pret ķīmiskajiem riskiem noteiks ES līmenī saskaņā ar Padomes Direktīvu 98/24/EK un direktīvu.

Šīs iniciatīvas vajadzībām Komisijas dienesti ir izmantojuši *SCOEL* ieteikumu par attiecīgo ķīmikāliju, kad tāds ir bijis pieejams. *SCOEL* ieteikumi ir publicēti internetā³⁴.

Pēc divu posmu apspriešanās ar Eiropas sociālajiem partneriem Komisijas Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts 2008. gada 25. jūlijā publicēja atklātu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Mērķis bija novērtēt, kāda varētu būt sociālā un ekonomiskā ietekme, kā arī ietekme uz vidi, ko radītu vairāki politikas varianti, kas attiecas uz darba ņēmēju veselības aizsardzību pret riskiem, kurus rada iespējama kancerogēnu ķīmikāliju iedarbība darbavietā. Rezultātā izstrādātajā *IOM* pētījumā bija ietverti pilnīgi ziņojumi par 25 kancerogēnām ķīmikālijām un divi citi politikas jautājumi, kas attiecās uz riska pārvaldības pasākumu efektivitāti un uz risku balstītiem kritērijiem arodekspozīcijas robežvērtību noteikšanai. Šā pētījuma rezultāts (kopsavilkuma ziņojums un atsevišķi ķīmikāliju ziņojumi) ir galvenais pamats šā priekšlikuma ietekmes novērtēšanai³⁵.

oksīdu; *ECFIA* (Eiropas Keramikas šķiedru ražotāju asociācija) un *Unifrax* par ugunsizturīgām keramikas šķiedrām (*RCF*); *CEEMET* (Metālapstrādes, mašīnbūves un tehnoloģiskās rūpniecības Eiropas darba devēju padome) un *Eurometaux* par tādiem metāliem kā hroms un berilijs; *BeST* (Berilija zinātnes un tehnoloģiju asociācija) par beriliju. Komisija arī piedalījās sanāsmēs ar Eiropas stikla un keramikas rūpniecības nozari, ko ik gadu organizē Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts.

³³ Komisijas 2014. gada 3. marta Lēmums 2014/113/ES, ar ko izveido Zinātnisko komiteju jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā un atceļ Lēmumu 95/320/EK (OV L 62, 4.3.2014., 18. lpp.).

³⁴ <https://circabc.europa.eu>.

³⁵ Turpmāk norādītas saites tikai tām ķīmikālijām, uz ko attiecas direktīvas par kancerogēniem un mutagēniem pirmais grozījums: analītisks kopsavilkuma ziņojums; kopsavilkuma ziņojums; 1,2-epoksipropāns, 1,3-butadiēns, 2-nitropropāns; akrilamīds; brometilēns; hroms VI; etilēna oksīds; hidrazīns; *o*-toluidīns; ugunsizturīgas keramikas šķiedras; ieelpojams kristāliskais silīcija dioksīds; cietkoksnes putekļi; vinilhlorīda monomērs.

- **Ietekmes novērtējums**

Šo priekšlikumu pamato ietekmes novērtējums³⁶.

Attiecībā uz katru no 13 ķīmikālijām tika aplūkoti šādi dažādu robežvērtību varianti:

- pamatscenārijs, kas neparedz nekādu ES rīcību nevienai no šajā iniciatīvā ietvertajām ķīmikālijām (1. variants);
- *ACSH* apstiprināto robežvērtību pieņemšana (2. variants). Kā jau norādīts, attiecībā uz katru no 13 ķīmikālijām minētajā komitejā (*ACSH*) ir apsvērti *SCOEL* ieteikumos (kad tādi bija pieejami) ietvertie zinātniskie un tehniskie dati, kā rezultātā tika pieņemti *ACSH* atzinumi par ierosināmajām robežvērtībām;
- attiecīgos gadījumos un atkarībā no ķīmikālijas specifikas kā attiecīgi 3. un/vai 4. variants katrai ķīmikālijai tika apsvērti papildu varianti par tādas robežvērtības ierosināšanu, kas, salīdzinot ar *ACSH* vērtību, ir vai nu zemāka (teorētiski nodrošina lielāku aizsardzību darba ņēmēju veselībai), vai augstāka (teorētiski nodrošina mazāku aizsardzību darba ņēmēju veselībai); šīs papildu vērtības aizguva no *IOM* pētījuma, kur tās bija noteiktas pēc izvēles:
 - i) saskaņā ar *SCOEL* ieteikumu, kad tāds bija pieejams,
 - ii) kā vērtības, kas atspoguļo pieejamos datus (piemēram, ņemot vērā dalībvalstī noteiktās robežvērtības),
 - iii) pamatojoties uz līgumslēdzēja ieteikumiem (piemēram, ņemot vērā robežvērtības, kas noteiktas ārpus ES). Ja pieejamie dati nepamatoja par *ACSH* vērtību zemākas vai augstākas robežvērtības noteikšanu, šos variantus vairs neņēma vērā.

Attiecībā uz ieelpojamajiem kristāliskā silīcija dioksīda putekļiem 2., 3. un 4. variants ietvēra iespēju tos iekļaut direktīvas I pielikumā kopā ar ieelpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu (ieelpojamās frakcijas) robežvērtības noteikšanu III pielikumā.

Ir apsvērti arī citi politikas varianti, piemēram, ķīmikāliju lietošanas aizlieguma ieviešana, pašregulācija, uz tirgu balstīti instrumenti, reglamentēšana saskaņā ar *REACH*, norādījumi un cita veida atbalsts direktīvas īstenošanai. Runājot par *REACH* un direktīvas mijiedarbību, ES Vispārējā tiesa kādā pašlaik pārsūdzības procesā esošā lietā³⁷ nesekmīgi paskaidroja *REACH* 58. panta 2. punktā paredzētā pirmā nosacījumu kopuma nozīmi saistībā ar atļaujas saņemšanas prasības izņēmumu piemērošanu lietojumiem vai lietojumu kategorijām, proti, no *konkrētiem ES tiesību aktiem, kas uzliek obligātu standartu prasības cilvēku veselības un dabas aizsardzības ziņā, vielas lietošanas gadījumā*, un tas attiecas uz vairākām ES direktīvām, tostarp Direktīvu 2004/37/EK. Vispārējā tiesa nosprieda, ka, ciktāl Direktīvā 2004/37/EK atsauce ir tikai uz benzolu, vinilhlorīda monomēru un cietkoksnes putekļiem, attiecībā uz kuriem tajā ir noteiktas arodekspozīcijas robežvērtības, tā nevar tikt uzskatīta ne par „konkrētu”, ne par tādu, ar ko uzliek obligātu standartu prasības *REACH* 58. panta 2. punkta nozīmē.

³⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#empl.

³⁷ ES Vispārējā tiesa 2015. gada 25. septembrī izdeva spriedumu lietā T-360/13, *Verein zur Wahrung von Einsatz und Nutzung von Chromtrioxid und anderen Chrom-VI-Verbindungen in der Oberflächentechnik eV (VECCO)* pret Eiropas Komisiju.

Turklāt attiecīgā komisija sadarbojas ar partneriem viņu attiecīgajās politikas un tehniskajās jomās saistībā ar saikni starp *REACH* un arodveselības un drošības darbā ķīmisko vielu direktīvām, kā arī it sevišķi ar saikni starp robežvērtību un izzinātā beziedarbības līmeņa (*DNEL*) jēdzieniem, un izstrādās norādījumus par šiem jautājumiem. Komisijas dienesti, dalībvalstis un sociālie partneri ir vienisprātis, ka direktīvas attiecībā uz arodveselību un drošību darbā ir piemērots ES tiesiskais regulējums, lai noteiktu saskaņotas robežvērtības darba ņēmēju aizsardzībai.

Tika veikta katras ķīmikālijas dažādo politikas variantu ekonomiskās un sociālas ietekmes, kā arī ietekmes uz vidi analīze³⁸. Analīzi veica, balstoties uz *IOM* pētījuma novērtējumu par direktīvas ierosināto grozījumu veselības, sociālekonomiskajiem un vides aspektiem. Politikas variantus salīdzināja un vēlamo variantu izraudzījās, balstoties uz šādiem kritērijiem: zinātniskie ieteikumi (it sevišķi *SCOEL* ieteikumi, kad tādi bija pieejami), efektivitāte, lietderība un saskaņotība. Izmaksas un ieguvumus aprēķināja 60 gadu laikposmam atbilstīgi gaidāmajam vēža slimību radītajam slogam, kas tiek prognozēts šādam laikposmam, lai pienācīgi ņemtu vērā vēža latentuma periodu.

Attiecībā uz dažiem kancerogēniem (piemēram, hroma (VI) savienojumiem, cietkoksnes putekļiem un ieelpojamajiem kristāliskā silīcija dioksīda putekļiem) nepārprotami atklājās vēlamā vērtība. Citiem kancerogēniem (piemēram, 2-nitropropānam un akrilamīdam) pastāvēja tuva atbilstība starp pamatscenārija (nekāda rīcība) un ES robežvērtības noteikšanas paredzamajām izmaksām/ieguvumiem.

ACSH apstiprinātās vērtības kā politikas variants šajā priekšlikumā tika saglabātas visām 13 ķīmikālijām.

Runājot par ietekmi uz darba ņēmējiem, šim priekšlikumam būtu jānodrošina ieguvumi veidā, kas pasargātu darba ņēmējus no vēža kā arodslimības, no kuras var izvairīties, un tādējādi tiktu aiztaupītas nevajadzīgas ciešanas un slimošana. Turklāt ar šo priekšlikumu tiktu novērstas nevajadzīgas veselības aprūpes izmaksas sekojoši:

- ieelpojami kristāliskā silīcija dioksīda putekļi: ierosinātā $0,1 \text{ mg/m}^3$ robežvērtība līdz 2069. gadam novērsīs 99 000 vēža slimību gadījumus un nodrošinās kopējos veselības ieguvumus naudiskā izteiksmē 34–89 miljardu euro apmērā;
- cietkoksnes putekļi: 3 mg/m^3 robežvērtība nodrošinās kopējos veselības ieguvumus naudiskā izteiksmē 12–54 miljonu euro apmērā;
- ieguvumi tiek prognozēti arī saistībā ar $0,025 \text{ mg/m}^3$ iedarbības robežvērtības ieviešanu visiem hroma (VI) savienojumiem.

Tādējādi izraudzītā varianta ieviešana samazinātu vēža gadījumu skaitu un atvieglinātu ekonomisko slogu, ko rada darba ņēmēju saskare ar bīstamām vielām.

Runājot par ietekmi uz darba devējiem, jāatzīst, ka no ekonomikas viedokļa ir svarīgi nošķirt izmaksas, kas sniedz vai nesniedz stimulu ieviest veselības un drošības uzlabojumus. Ar ES mēroga robežvērtību ieviešanu saistītās priekšrocības uzņēmumiem ir tādas, ka priekšlikums palīdzēs uzņēmumiem segt izmaksas, kas pretējā gadījumā negatīvi ietekmētu viņu uzņēmējdarbības perspektīvas ilgtermiņā, ja nebūtu nodrošināta atbilstība.

³⁸ Skat. ietekmes novērtējuma 5. sadaļu, kur detalizēti izanalizēta dažādo politikas variantu ietekme un tas, kā tie salīdzināmi.

Attiecībā uz lielāko daļu kancerogēnu ietekme uz uzņēmumu (tostarp mazo un vidējo uzņēmumu) pamatdarbības izmaksām būs minimāla, jo būs vajadzīgi vien nelieli pielāgojumi, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību.

Priekšlikums arī neparedz nekādus papildu informācijas pienākumus un nekādu administratīvo slogu palielinājumu uzņēmumiem.

Runājot par ietekmi uz dalībvalstīm/valstu iestādēm, jāatzīst, ka, ņemot vērā būtiskās ekonomiskās izmaksas, ar ko nākas saskarties darba ņēmējiem bīstamu vielu iedarbības dēļ, šis priekšlikums arī palīdzēs mazināt dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu finansiālos zaudējumus. Skatoties no ekonomikas perspektīvas, ES mēroga robežvērtību tvērums un atbilstība ir vienīgais svarīgākais faktors, kurš nosaka, kas uzņemas ar darbu saistītu veselības problēmu izmaksu slogu.

Administratīvās un piemērošanas izmaksas atšķirsies atkarībā no katras ķīmikālijas pašreizējā statusa katrā dalībvalstī, bet tām nevajadzētu būt lielām. Turklāt robežvērtību noteikšana ES līmenī izslēdz nepieciešamību valstu iestādēm neatkarīgi novērtēt katru kancerogēnu, tādējādi novēršot neefektivitāti saistībā ar identisku uzdevumu atkārtošanu.

Balstoties uz pieredzi, kas uzkrāta saistībā ar Vecāko darba inspektoru komitejas (*SLIC*) darbu, un ņemot vērā to, kā dažādās dalībvalstīs tiek organizēti piemērošanas pasākumi, maz ticams, ka jauno robežvērtību ieviešanai direktīvā būs kāda ietekme uz inspekcijas apmeklējumu vispārējām izmaksām. Tos galvenokārt plāno neatkarīgi no priekšlikuma, lielākoties pamatojoties uz konkrētajā gadā saņemtām sūdzībām, kā arī saskaņā ar konkrētās iestādes noteiktajām inspekciju stratēģijām. Turklāt jāpiebilst, ka robežvērtība, nodrošinot skaidrību par pieļaujamo iedarbības līmeni, atvieglo inspektoru darbu, jo ir lietderīgs instruments atbilstības pārbaūžu veikšanai.

Papildu administratīvās izmaksas iestādēm varētu rasties saistībā ar nepieciešamību sniegt personālam informāciju un apmācību saistībā ar pārskatīšanu, kā arī pārskatīt atbilstības kontroles sarakstus. Tomēr šīs izmaksas ir nebūtiskas salīdzinājumā ar kopējām darbības izmaksām, ar ko saskaras valstu piemērošanas iestādes.

Variantu salīdzinājums un izmaksu un ieguvumu analīze ļauj secināt, ka priekšlikums sasniedz noteiktos mērķus ar kopumā saprātīgām izmaksām un ka priekšlikums ir piemērots.

Priekšlikumam nav būtiskas ietekmes uz vidi.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Ietekme uz MVU

Šis priekšlikums neparedz mazāk stingrus režīmus mikrouzņēmumiem vai MVU. Tas ir tādēļ, ka saskaņā ar direktīvu MVU nav atbrīvoti no pienākuma novērst vai līdz minimumam samazināt riskus, kas izriet no kancerogēnu vai mutagēnu arodekspozīcijas.

Attiecībā uz daudzām šajā iniciatīvā ietvertajām ķīmikālijām valsts līmenī jau ir noteiktas robežvērtības, pat ja to līmenis starp dalībvalstīm atšķiras. Šajā priekšlikumā paredzēto robežvērtību noteikšanai nevajadzētu ietekmēt MVU, kas reģistrēti/atrodas dalībvalstīs, kuru valsts līmenī noteiktās robežvērtības ir vai nu vienādas ar ierosinātajām vērtībām, vai zemākas nekā ierosinātās vērtības. Tomēr valsts līmenī noteikto robežvērtību atšķirību dēļ dažos gadījumos (atkarībā no nozares prakses) tiks radīta ekonomiska ietekme tajās dalībvalstīs (un

uz tur reģistrētajiem ekonomikas dalībniekiem), kurās pašlaik attiecībā uz priekšlikumā ietvertajām ķīmikālijām ir noteiktas augstākas arodekspozīcijas robežvērtības.

Attiecībā uz lielāko daļu kancerogēnu ietekme uz uzņēmumu (tostarp MVU) pamatdarbības izmaksām būs minimāla, jo būs vajadzīgi vien nelieli pielāgojumi, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību. Šis priekšlikums arī neparedzēs nekādus papildu informācijas pienākumus un neradīs lielākus administratīvos slogus uzņēmumiem, kā arī maz ticams, ka tas radīs kādas būtiskas vides izmaksas.

Ietekme uz ES konkurētspēju vai starptautisko tirdzniecību

Riska novēršana un drošāku un veselīgāku apstākļu veicināšana darbavietā ir svarīgs aspekts, lai ne vien uzlabotu darbavietu kvalitāti un darba apstākļus, bet arī veicinātu konkurētspēju. Darba ņēmēju veselības saglabāšanai ir tieša un izmērāma pozitīva ietekme uz produktivitāti, turklāt tā veicina sociālā nodrošinājuma sistēmu ilgtspēju. Šā priekšlikuma noteikumu īstenošana pozitīvi ietekmētu konkurenci vienotajā tirgū. ES mēroga robežvērtības šīm ķīmikālijām novērsīs konkurences izkropļojumus starp uzņēmumiem, kas atrodas dalībvalstīs ar atšķirīgām valsts līmenī noteiktām robežvērtībām.

Tam nevajadzētu būtiski ietekmēt ES uzņēmumu ārējo konkurētspēju, jo daudzas no ierosinātajām vērtībām ir līdzīgas citās valstīs noteiktajām³⁹, it sevišķi ES galveno tirdzniecības partneru, piemēram, ASV, Austrālijas un Šveices, vērtībām⁴⁰.

- **Ietekme uz pamattiesībām**

Priekšlikuma mērķi atbilst pamattiesībām, kā izklāstīts ES Pamattiesību hartā, jo īpaši tās 2. pantā (tiesības uz dzīvību) un 31. pantā (tiesības uz godīgiem, taisnīgiem, veselībai nekaitīgiem, drošiem un cilvēka cieņai atbilstīgiem darba apstākļiem).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav vajadzīgs papildu budžets un personāla resursi ES budžetam vai ES izveidotajām struktūrām.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņojumu sniegšanas nosacījumi**

Priekšlikums paredz arodslimību un attiecīgo ar arodu saistīto vēža slimību skaita uzraudzību, izmantojot pieejamos datu avotus⁴¹, kā arī to izmaksu uzraudzību, kas ekonomikas

³⁹ Skat. ietekmes novērtējuma 6. pielikuma 3. tabulu.

⁴⁰ Piemēram, ierosinātā cietkoksnes putekļu iedarbības vērtība ir 3 mg/m³, savukārt Kanādā un Austrālijā – 1 mg/m³. Ierosinātā vinilhlorīda monomēra vērtība ir 1 ppm, un arī ASV un Kanādā tā ir 1 ppm. Un ieelpojamam kristāliskajam silīcija dioksīdam ierosinātā vērtība 0,1 mg/m³ apmērā šādā līmenī ir noteikta arī ASV, Austrālijā un Kanādā.

⁴¹ Tie ietver datus, kurus var būt apkopojis Eurostat par arodslimībām, ja pašreiz notiekošās priekšizpētes rezultāti būs pozitīvi, kā arī par citām ar darbu saistītām veselības problēmām un slimībām saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1338/2008; datus, ko dalībvalstis sniegušas valstu ziņojumos par ES arodveselības un drošības darbā *acquis* īstenošanu, kuri iesniegti saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 17. panta a) punktu; un datus, ko darba devēji paziņojuši kompetentajām valstu iestādēm par vēža slimību gadījumiem, kuri saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi noteikti kā gadījumi, ko izraisījusi kancerogēnu vai mutagēnu iedarbība darbavietā, kā

dalībniekiem (piemēram, produktivitātes zudums) un sociālā nodrošinājuma sistēmām radušās ar arodu saistītu vēža slimību dēļ.

Attiecībā uz transponēšanu veiks atbilstības novērtējumu. Ņemot vērā sarežģījumus ar datiem, ir ierosināts izmantot nākamo *ex-post* novērtējuma procesu saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 17.a panta 4. punktu, lai noteiktu bāzes līnijas vērtības (mērķa kritērijus), kas ļaus novērtēt direktīvas pārskatīšanas efektivitāti. Tas šķiet pamatoti, ņemot vērā to, ka vēža slimību attīstības ilgstošo latentuma periodu (10–50 gadi) dēļ pārskatīšanas faktisko ietekmi varēs novērtēt tikai pēc 15–20 gadiem.

- **Paskaidrojoši dokumenti (direktīvām)**

Dalībvalstīm ir Komisijai jānosūta to valsts noteikumu teksts, ar kuriem tiek transponēta direktīva, un šo noteikumu un direktīvas atbilstības tabula. Ir vajadzīga skaidra informācija par jauno noteikumu transponēšanu, lai nodrošinātu atbilstību priekšlikumā noteiktajiem minimālajiem standartiem. Ar paskaidrojošu dokumentu sniegšanu saistītais prognozētais papildu administratīvais slogs nav nesamērīgs (tas ir vienreizējs pienākums, un tā īstenošanā nebūtu jāiesaistās daudzām organizācijām). Dalībvalstis varēs efektīvāk sagatavot paskaidrojošos dokumentus.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir ierosināts dalībvalstīm apņemties informēt Komisiju par saviem transponēšanas pasākumiem, iesniedzot vienu vai vairākus dokumentus, kuros izskaidrota saikne starp direktīvas komponentiem un valsts transponēšanas instrumentu attiecīgajām daļām.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

1. pants

Direktīvas 1. pantā ir noteikts, ka direktīva tiek grozīta, I pielikumā ietverot jaunu ierakstu „6.”, lai iekļautu „darbu, kas saistīts ar darba procesā radušos ieelpojamu kristāliskā silīcija dioksīda putekļu iedarbību”.

Silīcija dioksīds (SiO₂) ir IV grupas metālu oksīds, kas dabā sastopams gan kristāliskā, gan amorfā formā. Kristāliskajam silīcija dioksīdam ir šādas formas: α-kvarcs, β-kvarcs, α-tridimīts, β-tridimīts, α-kristobalīts, β-kristobalīts, keatīts, koezīts, stišovīts un moganiīts⁴². Direktīvas 1. pantā izmantotais vārds „kristāliskā” attiecas uz SiO₂ molekulu orientāciju fiksētā modelī salīdzinājumā ar neperiodisku, nejaušu molekulāro modeli, ko sauc par amorfu modeli. Trīs visbiežāk sastopamās silīcija dioksīda kristāliskās formas darbavietas vidē ir kvarcs (CAS Nr.⁴³ 14808-60-7), kristobalīts (CAS Nr. 14464-46-1) un tridimīts (CAS Nr. 15468-32-3).

Direktīvas 1. pantā izmantotie vārdi „ieelpojamie kristāliskā silīcija dioksīda putekļi” attiecas uz putekļu daļiņām, kas sasniedz plaušu alveolas.

3.–5. pants

noteikts Direktīvas 2004/37/EK 14. panta 8. punktā, un kuri ir pieejami Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2004/37/EK 18. pantu.

⁴² <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100C/mono100C-14.pdf>; IARC (1997. gads); Silica, some silicates, coal dust and paraaramid fibrils (Silīcija dioksīds, daži silikāti, akmeņogļu putekļi un paraaramīda šķiedras), *IARC Monogr Eval Carcinog Risks Hum*, 68: 1.–475. lpp. PMID:9303953.

⁴³ Informatīvā ķīmijas dienesta reģistrācijas numurs.

Direktīvas 3.–5. pantā paredzēti ierastie noteikumi par transponēšanu dalībvalstu vietējos tiesību aktos. Direktīvas 4. pantā minēts direktīvas spēkā stāšanās datums.

Pielikums

Pielikumā izmantotais termins „robežvērtība” ir definēts direktīvas 2. panta c) apakšpunktā. Robežvērtības attiecas uz iedarbību ieelpošanas rezultātā, aprakstot konkrētas ķīmikālijas maksimālo koncentrāciju gaisā, un vidēji noteiktā laikposmā darba ņēmējus nedrīkst pakļaut augstāka līmeņa iedarbībai.

Ieelpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu robežvērtība attiecas uz „ieelpojamo frakciju”.

„Piebilde par ādu” ir pievienota šādu kancerogēnu arodekspozīcijas robežvērtībām: akrilamīds, etilēna oksīds un hidrazīns. Piebildi par ādu pievieno ķīmikālijām gadījumos, kad *SCOEL* ir konstatējusi, ka dermālā absorbcija varētu būtiski papildināt kopējo organisma piesārņojumu un attiecīgi pastāv bažas par iespējamo ietekmi uz veselību. Robežvērtībai pievienota piebilde par ādu norāda uz būtiskas absorbcijas iespējamību caur ādu. Darba devējiem ir pienākums ņemt vērā šādas piebildes, veicot riska novērtējumu un īstenojot preventīvos un aizsardzības pasākumus attiecībā uz konkrētu kancerogēnu vai mutagēnu saskaņā ar direktīvu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

ar ko groza Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 153. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā (Sestā atsevišķā direktīva Padomes Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē), un jo īpaši tās 17. panta 1. punktu⁴⁴,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴⁵,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁴⁶,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2004/37/EK mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus pret veselības un drošības riskiem, ko rada kancerogēnu vai mutagēnu iedarbība darbavietā, un šajā nolūkā tajā ir paredzētas minimālās prasības, tostarp robežvērtības, pamatojoties uz pieejamajiem zinātniskajiem un tehniskajiem datiem.
- (2) Ņemot vērā zinātniskos datus, robežvērtības vajadzības gadījumā būtu jāpārskata,.
- (3) Lai nodrošinātu labāko iespējamo aizsardzību, ir jāaplūko citi dažu kancerogēnu un mutagēnu absorbcijas ceļi, tostarp **penetrācijas iespējamība caur ādu**.
- (4) Zinātniskā komiteja jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā (turpmāk „komiteja”) palīdz Komisijai, jo īpaši novērtējot jaunākos pieejamos zinātniskos datus un ierosinot **arodekspozīcijas robežvērtības**, kas darba ņēmēju aizsardzībai pret ķīmiskajiem riskiem jānosaka ES līmenī, ievērojot Padomes Direktīvu 98/24/EK⁴⁷ un Direktīvu 2004/37/EK Par ķīmikālijām o-toluidīns un 2-

⁴⁴ OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.

⁴⁵ OV C , , . lpp.

⁴⁶ OV C , , . lpp.

⁴⁷ Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīva 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (četrpadsmitā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.).

nitropropāns nebija pieejami komitejas ieteikumi, un tika aplūkoti citi pietiekami pārlicinoši un publiski pieejami zinātniskās informācijas avoti^{48, 49}.

- (5) Ir pieejami pietiekami pierādījumi, kas apliecina ielpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu kancerogenitāti. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, būtu jānosaka ielpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu robežvērtība. Darba procesā radušies ielpojamie kristāliskā silīcija dioksīda putekļi netiek klasificēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008⁵⁰. Tādēļ ir lietderīgi darbu, kas saistīts ar darba procesā radušos ielpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu iedarbību, iekļaut Direktīvas 2004/37/EK I pielikumā un noteikt ielpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu (ielpojamās frakcijas) robežvērtību.
- (6) Norādījumi un laba prakse, kas izstrādāta ar tādu iniciatīvu starpniecību kā sociālais dialogs „Nolīgums par darba ņēmēju veselības aizsardzību, pareizi strādājot ar kristālisko silīcija oksīdu un to saturošiem izstrādājumiem un tos pareizi izmantojot” (NEPSi), ir vērtīgi instrumenti, kas papildina reglamentējošos pasākumus un it sevišķi atbalsta robežvērtību efektīvu īstenošanu.
- (7) Direktīvas 2004/37/EK III pielikumā noteiktās vinilhlorīda monomēra un cietkoksnes putekļu robežvērtības, ņemot vērā jaunākus zinātniskos datus, būtu jāpārskata.
- (8) 1,2-epoksipropāns atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt skaidru iedarbības līmeni, zem kura sagaidāms, ka šā kancerogēna iedarbība neradīs negatīvu ietekmi. Tādēļ ir lietderīgi noteikt šādu robežvērtību attiecībā uz 1,2-epoksipropānu.
- (9) 1,3-butadiēns atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.A kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību šim kancerogēnam. Tāpēc ir lietderīgi noteikt robežvērtību attiecībā uz 1,3-butadiēnu.
- (10) 2-nitropropāns atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību šim kancerogēnam. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību attiecībā uz 2-nitropropānu.
- (11) Akrilamīds atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību akrilamīdam. Attiecībā uz akrilamīdu komiteja konstatēja būtisku dermālās absorbcijas iespējamību. Tādēļ ir lietderīgi

⁴⁸ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol77/mono77-11.pdf>,
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol99/mono99-15.pdf> un
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol100F/mono100F-11.pdf>.

⁴⁹ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol11-42/mono29.pdf> un
<http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol71/mono71-49.pdf>.

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

noteikt robežvērtību attiecībā uz akrilamīdu un norādīt tam piebildi par būtiskas dermālās absorbcijas iespējamību.

- (12) Konkrēti hroma (IV) savienojumi atbilst kritērijiem, lai tos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par 1.A vai 1.B kategorijas kancerogēniem, tāpēc tie ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību šiem hroma IV savienojumiem. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību tiem hroma (IV) savienojumiem, kas ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē.
- (13) Etilēna oksīds atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību šim kancerogēnam. Attiecībā uz etilēna oksīdu komiteja konstatēja būtisku dermālās absorbcijas iespējamību. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību etilēna oksīdam un norādīt tam piebildi par būtiskas dermālās absorbcijas iespējamību.
- (14) *O*-toluidīns atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību šim kancerogēnam. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību attiecībā uz *o*-toluidīnu.
- (15) Konkrētas ugunsizturīgas keramikas šķiedras atbilst kritērijiem, lai tās saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēniem (1.B kategorija), tāpēc tās ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību ugunsizturīgām keramikas šķiedrām, kas ir kancerogēni Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību attiecībā uz šīm ugunsizturīgajām keramikas šķiedrām.
- (16) Brometilēns atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību šim kancerogēnam. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību attiecībā uz brometilēnu.
- (17) Hidrazīns atbilst kritērijiem, lai to saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 klasificētu par kancerogēnu (1.B kategorija), tāpēc tas ir kancerogēns Direktīvas 2004/37/EK nozīmē. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp zinātniskajiem un tehniskajiem datiem, ir iespējams noteikt robežvērtību hidrazīnam. Attiecībā uz šo kancerogēnu komiteja konstatēja būtisku dermālās absorbcijas iespējamību. Tādēļ ir lietderīgi noteikt robežvērtību attiecībā uz hidrazīnu un norādīt tam piebildi par būtiskas dermālās absorbcijas iespējamību.
- (18) Šis grozījums nostiprina darba ņēmēju veselības aizsardzību darbavietā.
- (19) Komisija apspriedās ar Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēju komiteju, kas izveidota ar Padomes 2003. gada 22. jūlija lēmumu. Turklāt Komisija divos posmos īstenoja apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem saskaņā ar LESD 154. pantu.
- (20) Šajā direktīvā ir ņemtas vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un jo īpaši tās 31. panta 1. punktā noteiktās pamattiesības un principi.

- (21) Šajā direktīvā noteiktās robežvērtības tiks regulāri pārskatītas, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1907/2006 īstenošanu un jo īpaši ņemot vērā mijiedarbību starp Direktīvā 2004/37/EK noteiktajām robežvērtībām un *DNEL* (izzinātajiem beziedarbības līmeņiem), kas saskaņā ar minēto regulu iegūti attiecībā uz bīstamām ķīmikālijām.
- (22) Šīs direktīvas mērķus, proti, uzlabot dzīves un darba apstākļus un aizsargāt darba ņēmēju veselību pret konkrētiem riskiem, ko rada kancerogēnu iedarbība, nevar pietiekami sasniegt dalībvalstu līmenī, bet to var labāk sasniegt ES līmenī, tāpēc ES var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, ka noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktā, šajā direktīvā paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (23) Šis tiesību akts attiecas uz darba ņēmēju veselību darbavietā, tāpēc transponēšanas termiņam vajadzētu būt diviem gadiem.
- (24) Tāpēc Direktīva 2004/37/EK būtu attiecīgi jāgroza,
- IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2004/37/EK groza šādi:

1. direktīvas I pielikumā pievieno šādu punktu:

“6. Darbs, kas saistīts ar darba procesā radušos ieelpojamo kristāliskā silīcija dioksīda putekļu iedarbību”.

2. direktīvas III pielikumu aizstāj ar šīs direktīvas pielikuma tekstu.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai ne vēlāk kā divu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā izpildītu šīs direktīvas prasības.. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā
priekšsēdētājs*